

# СВОБОДА СВОБОДА

## УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY



УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ СОЮЗІВ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 235. Джерзі Ситі, Н. Дж., четвер, 8-го жовтня 1936. VOL. XLIV. No. 235. Jersey City, N. J., Thursday, October 8, 1936. THREE CENTS

### РУЗВЕЛТ ЗА ДАЛЬШУ ДЕВАЛЮАЦІЮ ГРОША

ВАШИНГТОН.—Президент Рузвелт дав до розуміння конференції газетярів у Білім Домі, що на випадок поновного вибору його президентом Злучених Держав він буде добиватися від конгресу надання йому влади далі обезцінювати валюту краю, як цього, на думку уряду, зайде потреба.

### ЛАНДОН КРИТИКУЄ ЦЕНЗУРУ НОВИНОК УРЯДОМ.

ТОПКА (Канзас). — Губернатор Ландон, республіканський кандидат на уряд президента Злучених Держав, закидає на свій промові, що уряд президента Рузвелта завів цензуру на новинки, бо не дозволяє подати до публічного відома докладних звісток про ведення „адміністрації поступу праць“ („Доблю-Пі-Ей“).

### ВЕЛИКІ ПАРТІЇ ВИДАЮТЬ ВЕЛИЧЕЗНІ ГРОШІ.

ВАШИНГТОН. — Краєвий комітет Республіканської Партії запевдає, що він видає на теперешній президентській кампанії до 8 і пів мільйона доларів. З тої суми вже зібрано коло 2 мільйони.

Краєвий комітет Демократичної Партії думає видати коло 5 мільйонів доларів.

До цього ще треба додати коло 13 мільйонів доларів, які видадуть стейтві й окружні комітети двох великих партій. Тому й називають ці вибори найдорожчими виборами в історії Америки.

### ЗАКИДУЮТЬ РОДИНІ РУЗВЕЛТА НАМИР ПРОДАЖУ ЛІТАКІВ РОСІЇ.

ВАШИНГТОН. — Сенатський комітет для розслідування передає до публічного відома фіксерів (записане писемне збирання) Антонія Фокера фабриканта, щодо продажу 50 військових літаків Росії. Збіжжя говорять, що президент знає про цей контракт, що Еліот Рузвелт мав з цього контракту заробити пів мільйона доларів, що Фокерова сторона вже навіть була виставила чек на першу рату Еліотів Рузвелтові, але цей чек не виміняв на гроші через сварку між президентом і Вол Стрітом.

Еліот Рузвелт заперечує, начеби він колинебудь робив такий контракт, про який говорять Фокер. Він каже, що він зобов'язався був продати Фокерові літаки, але не військового типу, та що він вів розмову з Фокером, що він хотів купити літаки, але не хотів бути продані нікому чужому урядові. Під час переговорів ніколи не говорено про висоту заробітків. Він заперечив, що мовби батько, президент Злучених Держав, був у цю трансакцію вмішаний. До того Еліот Рузвелт додає, що ціла вістка походить із джерел Республіканської Партії.

### ПОДАЮТЬ ПЕТИЦІЮ ЗА ІНКОРПОРАЦІЮ АМЕРИКАНСЬКОЇ ПАРТІЇ ПРАЦІ

ОЛБАНІ (Нью Йорк). — В уряді секретаря стейтунесно дещо за інкорпорацію Американської партії Праці („Американ Лейбор Парті“). Як цього вимагає закон, петицію підписали понад 60,000 людей.

При цьогорічних виборах на бальотах цієї партії буде поміщений як кандидат на уряд президента Злучених Держав Рузвелт, а як кандидат партії на уряд стейтвого губернатора Лемен.

### ЗАКИДУЄ РУЗВЕЛТОВІ ПОМІЧ „ЧЕРВОНІХ“.

НЬО ЙОРК. — Бейнбридж Колбі, що був секретарем Рузвелта за інкорпорацію адміністрації президента Вільсона, виступив у радіовій промові проти кандидатури Рузвелта за те, що, мовляв, його піддержують комуністи.

### ВИПАДОК У КОПАЛЬНІ.

МОЛЕН (Айдахо). — У копальні „Морнинг“ недалеко від цієї місцевості зірвалася залізна лина, на котрій висіла підойма, що нею возять людей на роботу й з роботи. Через випадок погибли на місці 10 майнерів. Один майнер уже збирався вступати до клітки, коли почув, як рвалася лина й клітка полетіла вниз. Він мало що не полетів за кліткою.

### УДАР ГРОМУ В ФУТБОЛЕВУ ДРУЖИНУ.

КАНТОН (Огайо). — У дружину футбольних гравців школи Леймен Гай Скул, що грали на площі Гилтон, ударив грім. Один гравець загинув, 11 інших були поранені. Один уряц зганув.

### ПОЛЕТІВ ПОНАД АТЛАНТИК.

НЬО ЙОРК. — З летничого майдану Флойда Бенета в Брукліні вилетів у вівторок коло пів до 8-мої години рано шведський летун, Курт Бойрквал, у дорогу понад Атлантику до Стокгольму, столиці Швеції.

Хати мала з ним баронеса Ева Бліксен-Фінеке, але летун її лив.

### ГРУПИ В МЕКСИКАНСЬКИХ ВИБОРАХ.

Мексиканський часопис „Ла Пренса“ подає, що під час виборів у цей час Тляксала прийшло до поважних заворушень, у котрих убито 13 осіб.

### ЦИФРИ, ЩО БАГАТО ГОВОРЯТЬ.

В 1935-му році споживачі в Польщі заплатили за рогату худобу 291 мільйон злотих. З цієї квоти дістали селяни ледві 134 мільйони злотих, а 157 мільйонів дісталися до кишені посередників. Ще гірше стоїть справа з безрогами. За них заплатили споживачі 568 мільйонів злотих; продуценти-селяни дістали тут ледві 288 мільйонів злотих, а посередники 281 мільйонів злотих. Отже в кишені посередників знайшлося разом 348 мільйонів злотих. А треба знати, що посередництво живе коштом продуцента й консумента.

### ЕЛЕКТРИВНА ОБКРАДАЛА КОНСУМЕНТІВ І ГРОМАДУ.

Торговельний відділ окружного суду у Варшаві оголосив мотиви присуду в справі варшавської електрики. Мотиви списані на 50 сторінках машинописного письма. Мотиви звертають увагу, що пізвана спілка допущалася систематично в відношенні до відборців невідповідних метод поведінки, щоб штучно підвищити оплати неправильним визначуванням максимуму запотребування, що тягнуло за собою підвищування постійних оплат і зменшування рабятів. Ці в злій вірі довершували крутість оплати, щоб штурхнути піднижати плати відборців, поповняла пізвана спілка, хоч мала величезні зиски, що за останніх 10 літ були 34,000,000 зл. Таких лихо вели інвентар і книговодство. Експлуатаційні витрати підвищали нарочито, щоб дістати вищу ціну за струю. Комісія, яка була покликана означити ціни струї, подавала дані, негідні з правдою.

### КНИЖКА ПРО ЦИГАНІВ.

Німецький учений Л-р Мартін Бельок видає у Липську книжку п. н. „Цигани, їхнє життя й душа“. Довгий час перед написанням цієї книжки перебував автор особисто між циганами, збираючи матеріял. В згаданій книжці зображені національне питання циганів, їхня індивідуальність, обичаї й традиції. В книжці є сотки оригінальних знімків з циганського побуту.

### МАТИ ЗГУБИЛА НЕМОВЛЯ — З РОЗСІЯННЯ!

З розсіяння письменник шукає пера, що його держить у руці, або професор книжки, яку має перед собою на столі. Та такого прикладу розсіяння, що його виявила якась 24-літня Софія Мікульська з Данцігських Віжнів, таки, здається, досі не було! Луччи до Глини, згадана Мікульська залишила в записничку поштів в передлі 4-тижневий дитинку в подушці. Щойно в центрі міста пригадала собі про згубу й перестрашена поїхала чим скорше авто назад на дзирець до вагону. Позад іще стояв і дитинка ще спала в подушці.

### УСТАЛЮЮТЬ РОБІТНИЧУ ЗАПЛАТУ ЗА КОШТАМИ ЖИТТЯ.

Заряд „Генеральної Електричної Компанії“ в Скенекті, Нью Йорк, та представники робітників погодилися на установлення робітничої зарплати 12,000 робітників підприємства. Робітнича зарплата має бути усталена згідно з коштами життя, себто, як підносять життєві кошти, має бути піднесена зарплата. Згідно з тою засадою палатоса з 22-го жовтня зарплату робітників на 2%.

### ВНАСЛІДОК НОВОГО ПРАВОПИСУ ПОДРОЖИЮТЬ ТЕЛЕГРАМИ.

Урядниці поштові телеграм, що приймають у Польщі й обчислюють скількість слів, з 1-шим вересня ц. р. керуються приписами нового польського правопису. При обчислюванні числа складів беруть під увагу нові способи писання, що збільшують значно число окремих писаних слів. Ціни телеграм тимсамим подорожляли.

### „ВІДЧИНИТИ — ПОЛІЦІЯ“

В год. 8:30 рано до мешкання ювілера М. Рознера у Варшаві хтось застукав. На питання служниці, В. Турадек, — лапа відповів: „Відчиняти — поліція“. Служниця зараз відчинила, а тоді до мешкання впали п'ять драбугів, з яких один був перебраний за поліцаєм. Написники кинулися на служницю й Рознера, зв'язали їх шнурками й заклали їм уста, а Рознера, який почав пруратися, побили й вибили йому два зуби. Опісля один бандит станув коло дверей, другий пильнував зв'язаних, а три пльондрували мешкання. Огородили Рознера на 30,000 зл. готівкою й 50,000 зл. брилантами. По грабжі вломники втекли, а зв'язані Рознер і служниця звільнилися від шнурів аж 15 хвилин пізніше.

### СМЕРТЬ У ТОРФІ.

В Семяновіях під Гнезном на полі П. Клявітра копали торф син Клявітра Сильвестер, літ 31, і Ст. Штрінгер, літ 43. Коли вечером згадані не вернулися додому, зачали їх шукати. Завважили, що земля поглинула обох під час копання торфу. Аж за кілька годин відкопали їх уже неживих.

### ВТРАТИЛИ ПРАЦЮ, БО РОЗМОВЛЯЛИ ШЕПОТОМ.

У Німеччині видали розпорядок, що робітникам, зайнятим при роботах над укріпленнями на французькому кордоні та в фабриках муніцип., не вільно розмовляти між собою шепотом. Робітників, які не будуть придержуватися цієї заборони, будуть звільняти з праці без законного речення виповідження. Усунені на основі згаданого розпорядку три робітники звернулися до суду праці в Кельні зі скаргами за відшкодування. Суд скаргу робітників відхилив, мотивуючи причину тим, що обговорювані часті між собою розмовляти шепотом і переставали говорити, коли хто до них зближався.

### БУДОВА ЦУКРОВАРНІ В ТЕРНОПОЛІ.

Нарешті запало рішення в справі вибори місця під будову цукроварні, що має становити на Поділлі. Вибрано комплекс ґрунтів на терені громади Березовиця Велика під Тернополем. Приготування до будови розпочнуться у вересні ц. р. Нова цукроварня буде орохмлена в 1938 р.

### З РАДОСТИ ВПИВСЯ І УБИВСЯ.

На гостинці Пачково-Костшин на Познанщині 33-літній Фр. Прокоп, ідучи ровером, наїхав у повному бігу на дерево так, що згинув на місці від розбиття черепа. Слідство устоянило, що Прокоп був зовсім п'яний і надужив алкоголь до зради, що дістав посаду по довшому часі безробіття.

### БІЛІ НОЧІ НА ПОМОР'Ю.

На Помор'ю й на Віленщині виступає явище „білих ночей“. На Помор'ю вони не раз такі ясні, що без труду можна підчас них, читати часопис, чи книжку — без усякого штучного світла. Багато поморських міст використовують практично „білі ночі“ в той спосіб, що ліквідують підчас „білих ночей“ газове чи електричне освітлення майданів, міських вулиць і т. д. Поморські міста аощаджують у своїх бюджетах чималі суми на цих „білих ночах“. А що на помор'ю „білі ночі“ трапляють і підчас живих — видно не раз, як селяни звозять цими ноцями збіжжя.

### ЗАРИЗАЛИ ЛОСЯ НА МЯСО.

В Зайках, чиянської гміни, коло Городня, вбили на лісі лося. Селяни вчинили нагітні, вигнали лося в bagno, обезсилили, приволокли до стодолі в селі, а на другий день зарізали на луці в корчах і поділили мясом. Поліція потягнула до відповідальності 20 селян за чигунство („клубовництво“) і за зв'яз, що його охороняє закон. Селянам гроנית гривна 500 зл. і 6 тижнів арешту.

### ЗА ЗНЕВАГУ МОНАСТІРЯ.

Переїздячи трамваем коло Монастиря й Варшави, Гол. Лодожницький відзивався голосно до „окруження“: „Ось місце релігійної поучування присудити, вони заклали поліца, який списав протокол. Суд засудив Лодожницького за зневагу релігії, призначено державою, на 6 місяців в'язниці з завішенням виконання карі.“

### КРАСА ЯК ЛІК.

Румунські часописи повідомляють про дивний випадок вилікування немови. В Сатумарі 20-літній Урсосічі, який від 12 літ від щесного припадку був очарований вродою молоді дівчини, яку припадком стрінув. Це вчинило на нього таке потрясаюче враження, що він відкинув мову. Коби де не побачив погані дівчини і коби знову не втратив язика!

### ПОЛЬЩА ХОЧЕ КОЛЬОНІЇ

ЖЕНЕВА. — На засіданні Ліги Націй, що обговорювала справу мандатів польської делегати Кошицької комісії, польський делегат Кошицький висловився за еміграцію жидів, які внаслідок тяжкого економічного положення не можуть проживитись. Іх треба десь висилати. А що Палестина замала, щоб іх усіх прийняти, то польський делегат піддавав гадку, щоб Ліга Націй приділила для тої цілі якісь колоніальні території. Над тими територіями, очевидно, обнялаб мандат сама Польща.

### ЯК ПОСТУПАЮТЬ БРИТИЙСЬКІ СОЦІАЛІСТИ.

ЕДІНБОРО (Шотляндія). — На своїй річній конференції в Едінборо Бритійська Партія Праці постановила переважно скількістю голосів піддержати уряд у його мілітарному зброєстві. Конференція пояснювала це „відступлення від своїх засад“ тим, що існує небезпека з боку чужих диктаторств.

### ХОЧУТЬ ОБНИЖАТИ МИТА.

ЖЕНЕВА. — На засіданні Ліги англійські й французькі делегати внесли резолюції, що домагаються скорого переведення постанов англійсько-французько-американської торговельної угоди, яка передбачає обнижжя мит і оживлення міжнародного товарообміну. Інші делегати висказувалися, що в засаді ці резолюції правильні, однак дещо їх переведення залежить від тих держав, що цю умову заключили.

### НІМЦІ НЕЗАДОВОЛЕНІ З ОБНИЖКИ ЛІРИ.

РИМ. — Німецькі урядові круги висказують оверто своє незадоволення з приводу цього, що Італія обнижила свою ліру й приступила до монетарного бльозу, до якого належать Франція й Англія. Незадоволення таке велике, що німецький амбасадор у Римі вимагає від Мусоліні, щоб він запитався його, що означає цей „новий, протинімецький, Штреза-фронт“? Мусоліні його запевнив, що обнижжя італійської валюти ні трошки не сколотила італійської приязни до Німеччини.

### І ЧЕХИ ОБНИЖАЮТЬ ВАЛЮТУ.

ПРАГА. — Чехословацький кабінет міністрів після довгої дебати рішив обнизити вартість чеської корони на приблизно 15%. З попереднім обниженням, що мало місце два роки тому, чеська корона втратила на вартості коло 30%. Рівночасно з цим чеський уряд подбав, щоб охоронити суспільність від наглої підвишки цін.

### ПОМЕР УГОРСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР.

БУДАПЕШТ. — В мауенькому німецькому містечку Нідфенбург, перебуваючи на лікуванні, помер прем'єр Угорщини Гембеш. Він був „правою рукою“ угорського диктатора, Гортія. В заграничній політиці був овертврим приятелем німців і італійців. Своїми поглядами клонився вбік фашизму. Виступав проти повороту Габсбургів на угорський трон.

### ЕСПАНСЬКІ ПОВСТАНЦІ НАСТУПАЮТЬ.

БУРГОС. — Еспанські повстанці далі наступають. Одрісаче чим ближче Мадриду, тим наступають напора натрапляють з боку військ уряду. Всетаки за одну добу вони посунулися вперед дев'ять миль і здобули шість міст. Війська уряду пригтовують з до облоги в Мадрид. На вулицях будуть барикади.

### ЗАПІЗНАВСЯ З ПОЛЬЩЕЮ.

ЛЬВІВ. — Грецький князь Петро, кузин грецького короля, відвідував Польщу і потім вступив до Галичини. Відвідувач ріжні сторони, хотів зняти собі кілька фотографій. Та в тій хвилі з'явилися „спренжисті“ польські поліцаї й арештували грецького князя. Певно підозрівали його, що належить до ОУН. Не помагали заповнення князя, що він не винен. Щойно коли він скомуникувався з вищою владою, його випустили, перетримавши дві години на поліції.

### ЕКСЦЕЛЕНЦІЯ МАЄ НИЖНЕ СЕРЦЕ ДЛЯ ЖИДІВ.

ЛЬВІВ. — Український львівський єпископ Бучко мав розмову з одним жидівським кореспондентом, Шимоном Бундом, яку Бунд опісля подав до преси. У цій розмові єпископ дуже хвалив жидів. Він сказав, що жиди з природи річі не тільки не сприяють, але навпаки, осуджують комунізм; говорив також, що антисемітизм це антихристиянізм. Важко осудив напади на жидів по селах і висловив „тяжко скривдженим сільським жидам“ своє співчуття. Далше заявив єп. Бучко, що він переконувався, що „жиди є нарід вибраний Богом не для панування над світом, але для поучування його“.

"СВОБОДА" (LIBERTY)
FOUNDED 1898
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

О. С.
ЗНОВ ПРО ЖИДІВ
(Розмова з єпископом Бучком).

Ніколи я не думав, що так хутко доведеться мені знову вертатися до теми про жидів. Змушує мене до цього інтерв'ю, яке дав (ось уже другий раз) редакції львівської польсько-жидівської "Хвілі" український греко-кат. єпископ Бучко.

Хочу зачати від того, що сказав сам єпископ. Отже насамперед єп. Бучко заявив, що обвинувачення жидів у комунізмі — неслухні. Правда, є одиниці, але це винятки, бо жид з природи індивідуаліст і навіть осуджує комунізм.

Так стоїть чорне на білім у "Хвилі" з 17. вересня ц. р. Виходить, що вже самі жидівські назви, які фігурують у всіх процесх Комуністичної Партії Західної України (КПЗУ) в Галичині і масова участь жидівства в советській бюрократії та в дипломатичнім представництві Советів не значать у єп. Бучка нічого, коли він твердить, що жид-комуніст це виняток...

Та мубуть єп. Бучко-сам не певний, чи хто повірить у те, що він каже, тому додає, що не дивно, що в тих страшних змаганнях за сяке-такє нині, а може й за сяке-такє завтра, слабші характери (серед жидів), тонучи, хапаються навіть "бритви", себто комунізму.

Значить, єп. Бучко вважає, що це неужа пхає жидів до комунізму. Коли так, тоді чим пояснити собі факт, що навіть добре ситувані жиди, навіть газети жидівської буржуазії, як "Хвіля" або "Шпегель", співчувають СССР і комунізму, співчувають "народному фронтові"? А чи та "бритва" комунізму кривавого косяку смерті не перейшла до нашої України і чи не починає вона своєї роботи і в Галичині? І чи з огляду на ту "роботу" можна виправдувати тих жидів, які за ту "бритву" хапаються, щоб нею нас різали?

Треба осуджувати антисемітизм, як це робить єпископ. Але треба українському єпископові осуджувати рівночасно ті погроми християн, наших селян, які роблять в У-

осуджуючи зарозом колонізацію України і Криму жидами, вчинок Шварцбарта і т. п. Таких жидів ви не знайдете... А коли так є, то чи почуття власної самопошани не повинно нам дораджувати висловлювати трохи обережніше свою любов до народу, який ніколи нам такої своєї любові не висловлював, а який, навпаки, завше співчував з Москвою або з Польщею...

Простягати руку жидам за ніщо тоді, коли вони (поза маленькими винятками) мають для нас негачю, а симпатії для наших ворогів — значить не цінити своєї вартости.

ЛІТЕРАТУРА Й ПОЛІТИКА
В СОВЕТСЬКІЙ УКРАЇНІ

Культурне життя на привязі — це так можна сказати про положення науки й мистецтва в країнах диктатур. Чи в Італії Муссоліні, чи в Гітлеровій Німеччині, чи в Сталіновім СССР або в інших дрібніших країнах з диктаторським режимом — всюди картина одна: письменство і мистецтво стоять під диктатом політичного режиму.

Коли перенесемося думкою в добу першого століття перед Христом і в перший вік християнської ери, то можемо знайти в "літературній політиці" римського цесаря Августу дещо подібне до "кермування культурним життям" у сучасних диктаторських державах. Август, щоб звеличити свою силу і славу, як єдиновладного правителя римської держави, ввів поставити на службу собі вельми обдарованих поетів, як Вергілій, Гораций, Овідій і багато інших. Зі страху перед могутнім володарем або задля "лакомства нещасного" римські поети в своїх віршах ставили Августа нарівні з богами і підносили до неба його заслуги перед державою і римським народом. Звісно, римські письменники, що силою обставин переверталися з ворогів Августа в його слуг, всеж не мали такого страшного іспиту совісти, як українські письменники під російською советською владою. Римляни не мусли про-

славляти чужинецької диктатури над своїм народом. Інше бачимо на советській Україні. Навіть ті з українських письменників, що, за виразом Павла Тичини, поцілували "пантофлю (большевицького) папі", не могли догодити вимогам московських диктаторів у добі "пятирічок". Імена Хвильового, Косинки, Ірчана, Вишні, Підмогильного та багатьох інших, що загинули або гинуть під комуністичною диктатурою, свідчать про те, як болюче і тяжко пристосуватися українським письменникам, навіть комуністам, до большевицького російського режиму. Коли глянути на українську літературу під советською владою після погрому 1930—33 року, то помітно великі зміни і в людях, і в темах і в стилі та в мові. На літературнім обрії советської України з'являються нові, невідомі імена, часто неукраїнського роду, так звані "українізовани".

Типова щодо цього є збірка віршів "Зростання", видана в Києві 1935 р. В цій збірці містяться вірші чотирьох авторів: Арона Кошштейна, Марка Зісмана, Петра Дорошко і Григорія Плоткіна. Крім Дорошка всі учасники збірки не-українці. Можна було вітати той факт, що й неукраїнці на Великій Україні пишуть українською мовою. Ніхто з розумних німців не викине великого поета Гайне

Одна собі, друга синові. — На! Хоч зімо. Що зімо, що випемо — то тільки й є наше. Кляті часи настали... А після пиячили порядно по черзі. Цілі три копійки луснули, як і не було. Володько з приємністю потягнув гострого шипучого напою. Втомився, та й ноги кляті поїбдвалися, а до дому ще верстов двадцять, бо рішав Матвій чомусь через місто Кремянець вертатися.

Хай хоч побачать, як там тепер виглядає, що поробляє "жидва". Треба рушати. Сонце не стоїть на місці. Воно вже давно зійшло над кремянецькі гори, туди, де стація знаходиться. Ідуть сошею. Повз казарми, повз велику, з червоної цегли, похмуру "гарнізонуву" церкву, повз військовий цвинтар. Сюди й туди без кінця і перерви ідуть обози. Дійшли до стації. Володько в душі влячаний батькові, що пішли сюдою. Хай це яких шість верстов більше. Пусте. Він же ще ніколи не бачив ані залізної дороги, ані поїзду, ні паровозу. Колись, бувало, ще в Лебедині, коли забрався позад Мартинів залусть на пригірок, бачив дим з поїзду. А то далеко, верстов дванадцять було. А може то і не з паровозу був дим. Може то просто собі якийсь дим та й годі. Але для Володька то був особливий дим і він дуже радо лив його своїм далекозорим оком. (Далі буде).

з німецької літератури тому, що він був жидівського роду. Важне є не те, хто пише, а що він пише. Збірка "Зростання" містить у собі такі, наприклад, вірші, що показують виразно, який напиряг тепер у моді в СССР:

"І нашої любові до нашої партії злива, І нашої відданості товаришу Сталіну мур Розтопити, розчавити зрадників усяких Султан-Галієвих", Винниченків, Троцьких та інших продажних Петлюр" (Кошштейн).

Як бачимо з цих чудових "поетичних" віршів, советсько-українська поезія старається виконувати пильно всі вказівки, що приходять з Москви. З Москви вийшов приказ — "смаграть веселей" (веселіше дивитися), і в відповідь на це Марко Зісман "співає":

"Я думаю, які щасливі ми Сини колгоспу, фабрики і рудні!

\* Султан-Галієв, татарський комуніст, що збунтувався був 1923 р. проти імперіалістичної Москви. Російські большевики розстріляли його за "національний ухил". — (Ред.).

"ЛІГА ОБОРОНИ ПРАВ ЛЮДИНИ"
раптом пригадала собі советський терор.

"Ліга Оборони Прав Людини і Громадянина у Польщі" — "Відділ у Львові" — розіслала до всіх редакцій львівських часописів такий комунікат:

"Управа львівського відділу Ліги Оборони Прав Людини і Громадянина" приєднується до заяви Головної Управи Ліги у справі московського процесу 16-ти. Ця заява звучить ось як:

"Головна Управа Ліги Оборони Прав Людини і Громадянина, глибоко потрясена понурою драмою, яку советська влада уладила своему краєві і всьому світові, стверджує, що ексекція над 16 комуністичними опозиціоністами, засудженими у московському процесі, та умовини, серед яких прийнято та виконано засуд — це глум з усякого почуття людяности. Аж серед розстріляних знаходились люди, які в Советській Республіці займали найвищі становища і цілі роки були провідниками російських робітників. Більшість засуджених була вже нешкідлива для уряду в моменти, коли могли назрівати пляни дальших терористичних замахів, зрештою нездійснених. Сам хід слідства залишиться назавжди тайною, яку засудженці забрали з собою до могили. До відома загалу дійшли тільки промови обвинувачених, які давали образ нечуваного споневір'яння та упокорення. Атмосфера процесу, втягання до процесу на одній площині Троцького і "Гестапо", страшна нагірка на обвинувачених у пресі і зборах, якіні низка чолобитних адрес, висланих до Сталіна, все це викликає відрху найвищої відрази".

Друкуємо цей комунікат і питаємо від себе Головну Управу Ліги Оборони Прав Людини і Громадянина: Чи до цього часу не було нагоди висловити своє обурення на те, що діється у Советсах? Чи до цього часу було там усе в найбільшому порядку? Чи процес Спілки Визволення України, де було те саме прикладне видивиче накледів і каяття, зааранжоване на те, щоб знищити передових українських культурних діячів, це була маловажна дрібниця? А смерть Скрипника, теж старого большевика, смерть Хвильового, розстріл Крушельницьких, Влизька, Фальківського, Косинки, Сказинсько-

Новим життям струмують, наш будні, Проймає світла радість кожну мить".

Словом — "добре стало жити, стало весело жити", як звелів "мудрий Сталін"... Кошштейн, Зісман і Плоткін пишуть про "веселе життя" в СССР взагалі, але Дорошко ще мусить вдарити і в патріотичну струну. Ось його "поезія":

"Встає перед мене моя Україна, Моя батьківщина, вітчизна моя. Стою я на варті. Багнет і кулі

І я, і всі ми готові на бій. На бій за велику Спілку Республік, Республік праці, заводів, хлібів. Встає Україна з кайданів розкута, Пі я варту, люблю і любив Частину великої Спілки Республік".

Отже віршований переказ постанови компарті про Україну, як "нероздільну частину СССР"... Було б це смішне, коли б не було таке сумне.

Улас Самчук.
ВІЙНА І РЕВОЛЮЦІЯ
Друга частина "ВОЛИНИ".

Передрук забороняється. — Авторські права застережені. (24)

А що село? Що люди? Де є ті самі люди і що вони думають? Ах, люди. Не кажіть мені про тих людей! Боляче згадувати. Хіба вони вміють міцно хотіти, до змори працювати, битися з останніх тих справжніх, які тільки людині дано, сил? Ні. І, кажу вам ще раз, — ні! Вони рухануться, ходять, але без думки... Думки нема тієї, як то кажуть, живої, болючої, як оголена рана. І свідомости мало. Не кажемо, якось великої свідомости, а навіть свідомости того, що вони до людей належать. Так, так... Горько це... Це якась винятково безталанна, загнана і збита, мов макуха, юрба, яка не вміє відбити напору ворожого... Ціле село і всі, геть селя навколо, забули за себе. Гримнула десь, Бозна де, гармата і все у крик, все в лемент, так ніби їх життя саме найважніше... А деж господарство?

Так думав огірчений Матвій. Не мав кому цього сказати. Сам собі думав, стулаючи широкою подем, розмахуючи стиснутими п'ястками... Часто дума в голос виривалася... Кантате тверде слово рвалося з придушених грудей і падало у

Так кожний день літає Матвій по своїх полях. І що вирізнялися гарматні переграми, до лет його збільшується, набирає особливого значіння...

А все таки одного дня Матвій увійшов до хліва, де стоять корови. Шість їх. Усі ланцюгами до жолоба поприрвані. Он Лиса, Манька, Ряба, Рогата. Он та, що цього літа на ярмарку купив — без назви. Далі шустра, рухлива корівка — Сивенька. Стоять усі по зросту — від ліва до права. Лиса найбільша, найтяжча, далі Манька...

Матвій відязав дві і вивів на двір. Кликнув Володька. Цей має підганяти корови. Це ті — Манька і Лиса. Володько пас їх два літа і знає їх, як і себе. Поважні корови, незворотні, тому і в шкоду менше ходили. Добрі були, слухняні... Шкода їх йому... і не шкода... Яюсь... Чомусь не шкода. Так, ніби це його не обходило...

Наста вибігла з хати, глянула... Здавалось, вона хотіла обняти ті тварини і горнути до себе. Замість того попробувала за діжки, чи не повні, щоб за дорогу не набрякли.

Володькові всунула в руку вузлик хліба з салом. Повели. Повели на продаж до Білої Кренці. Володько йде за коровами босий. У нього зовсім нема чобіт. Батько веде за повід корови і не промовить ні одного слова. Не хочеться йому в такий час роз-

порожній, безлюдний простір. Разом зі словом рвалося серце — насильно рвалося, ніби хто виривав його, як ріпу. Які болячі! Які невисказані болячі! Лиш мужик знає їх, той, хто твердим хлібом кормиться, хто не чув ні холоду, ні спеки, хто не знав про існування нервів і бакцилів.

Матвій іде подем і, здається, це ступає местник, кара. Зупиниться і погляне в його обличчя. Ніхто не бачив такою грізною, зрізаного зморщками, чола. Кожний той зморщочок кричить болем. Гляньте, очі його з червоними жилками, в яких горять блискавки. Гляньте, він навіть без кашкету і вітер, рвучий осінній, що дме знад угорської долини, патлає його рідке волосся, ніби віхоть соломи. Поля його кудцана розпадаються на всі боки, ніби якісь особливі крила особливого неземного птаха.

Він не йде, а летить. Не дивиться, що його великі широконосі чоботи лишають широкі сліди на свіжо зораній рілі. Він все таки летить он під тими хмарами, які рвуться з його злісної голови і застелюють все навкруги: землю, ліси і небо.

мовляти. Так і пішли. Через село, долиною до Башковець, через "казонний" ліс. Володько вже знає цю дорогу. Торік же на "мобілізацію" їздив. За цілу дорогу тільки парю слів перекинулись.

У волості величезна черга. — Прийди, різун його матері, зі своїм і ще чекай, проси, покажи то "вони" звольте забрати твоє добро. — Після корови важили і видавали "квітанції". З тими квітанціями треба йти в друге місце, щоб дістати гроші. За обидві корови дістав Матвій соро одинацять рублів і ще якісь там копійки. Видали цілу "катеринку", а решту рублями.

Матвій завязав тісно гроші у кінець шматинки, в якій був замотаний хліб. Коли продали корови і Володько лишився тільки з прутиком, яким підганяв, а Матвій навіть не дістав назад свого повода (добре, що не взяв ланцюга), обидва поїдали на морозі і їдять хліб з вареним салом. Ідять мовчки. Матвій щось міркує, а Володько передумує все, що бачив. Після на Матвія якась злість наїшла, чи що... Досить, що напало на нього неухильне бажання нечуваного марнотраства. Сам устав, пішов до крамниці і по часі виніс звідти цілу пляшину лімояди та здорovenно булку.

О, така булка напевно досить коштує. Власними руками розтрощив булку на дві половини.

го — всіх теж комуністів — це була кепська нагода для протесту? А на зимно організований голод на Україні, якого жертвою впали мільони, а кільканадцять-літній режим терору на Україні, на Кавказі, в усіх війною загарбаних краях советського Союзу, це була і є дрібниця? І треба було справді аж розстрілу 16-ти большевиків, щоб раптом посилались іскри святого обурення. Певне: як можна розстрілювати тих людей, які ще недавно самі організували і проводили кривавий терор?! Ажде вони ще могли віддати прислугу всім звеличникам "мокрої роботи", що досі залишала цілком байдужими філіантропів з Ліги Оборони Прав Людини.

Мимохіть насувається думка: чи нинішній протест не викликаний тим, що серед розстріляних 16 большевиків аж 14 було жидів? Бо українці, білорусини, грузини, ірмені, кубанці — все це ніщо, — можна їх розстрілювати, нищити, гнобити до смері. Але жидів? Та ще й "порядних" старих жидів-большевиків, заслужених для російської большевицької революції і революцізації всього світу, — ні, це справді жах! Обов'язково треба протестувати!... — ("Діло").

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Сестр. Родж. Пр. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбулись в неділю, 11. жовтня, в годині 3. пополудні, в галі церковній. Просимо членів прийти на означений час, бо маємо важні справи до пологодження. Довгочасним членцям пригадуємо, щоб виринили свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Олена Скороб, пресд.; Анастасія Гришак, кас.; Марія Ходак, секр.

ШКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Стефана, від. 221, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбулись в неділю, 11. жовтня, в годині 12-тій пополудні, в церковній салі при Оклей і Райс ул. На зборах будуть дуже важні справи до вирішення, тому обов'язково кожного члена є явність на зборі. — М. Барабан, пресд.; Д. Кузьма, кас.; Т. Шпікула, секр.

Петизм. Кришпунський дуже роботящий і совісний службовик. Стрічає його приятель на вулиці в чорному одязі та циліндрі. Біг скоро, розтрочував людей. — Тобі чога так спішно? — Даруй, та я не маю часу. За чверть години маю похорон мого директора, а небіжчик привязував усе велику важтуну до точности.





**ПОЗІР! НЮАРК, Н. ДЖ. ПОЗІР!**  
**СТРЕЛЬЦЬКА ГРОМАДА (ГУРТОК Ч. 9) І**  
**ВІДДІЛ О. Д. В. У., ч. 70, ім. СТ. БАНДЕРИ**  
 в Ньюарку, Н. Дж., повідомляють, що  
 влаштують

**СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ**  
 з нагоди 60-ліття В. КУРМАНОВИЧА, генерала  
 хорунжого Української Армії

**В НЕДІЛЮ, 11-ГО ЖОВТНЯ (ОСТ.) 1936 Р.**  
 В СІЧОВИЙ ГАЛІ,  
 229 SPRINGFIELD AVENUE, NEWARK, N. J.  
 Початок: година 2:30 пополудні.

В програму входять співи і деклямації. Про  
 життя і діяльність ген. Курмановича говорити-  
 ме т. С. Присяжний. Від молоді промовить п.  
 С. Шумейко. Святочну бесіду виголосить:  
 д-р Л. Мишуга.

Громадяни! Минуло 17 літ від цієї хвилі,  
 коли Українська Армія під проводом генерала  
 В. Курмановича доконала великих і героїських  
 діл. Це минуло 17 літ від часу героїської офен-  
 зивної зпід Чорткова.

Запрошуємо всіх українців з Ньюарку, як  
 і з околиці до численної участі в цій академії,  
 на якій пригадаємо собі ці славні хвилі та від-  
 дамо пошану заслуженому воїнові Україн-  
 ської Армії — ген. Курмановичеві. 235-6  
 Управа Стр. Гуртка і Відділу ОДВ

**ВІДОЗВА**  
 ДО ОДНОСЕЛЬЧАН СЕЛА  
 ДУБЛЯНИ, ПОВ. САМБІР.

Шановні наші односельчани! Звертаємося до Вас з великим проханням: Українці в Дублянах задумали побудувати свій Український Народний Дім, який став би нашою національною твердинею та в якому розвивалося б наше національне життя. В нашій селі є три четвертини поляків. Тільки одна четвертина українці. Уряд громадський є в руках поляків і він трактує нас по маюшину. Коли поляки хочуть будувати свій дім, то мають на це громадські гроші і дістають громадську площу. А для нас нема нічого.

Все таки ми не хотіли б топтатися в польському морі. Ми хотіли б жити нашим власним національним життям. У нас у Дублянах є вже від кількох літ своя читальня „Просвіти“, однак ця читальня тиняється по всіх хатах, по чужих домівках, і шойно цього року ми рішили приступити до будови власного Народного Дому, в якому можна би було примістити нашу читальню.

В тій цілі ми вибрали в селі читальняний комітет і цей комітет віднісся з проханням до громадян Івана Пінчура і Онуфрія Зазули в Америці, щоб вони занялися збіркою на ту ціль серед односельчан з Дублян. Вони відгукнулись на наше прохання і заклали там свій комітет будови Народного дому в селі Дублянах.

Ми прохаємо всіх українських громадян, щоб були ласкаві прийти нам з поміччю у вибудуванні цього дому, а ми з вдячністю запишемо їх імена у наших серцях. Гроші прохаємо слати на адресу нашої комітету, або на адресу американського комітету.

За комітет: Андрій Виханський, голова, село Дубляни, почта Дубляни, коло С. Самбора, Галичина.

В американський комітет входять: Онуфрій Зазула, голова; Анна Наконечна, секретарка; Іван Пінчура, скарбник: 2613 E. 31 Street, Lorain, O.

**УВАГА! ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!**  
 ЗАХОДАМИ 65-го ВІДДІЛУ ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО  
 ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ (О.Д.В.У.)  
 влаштується

**ДРУГИЙ РІЧНИЙ ОСІННІЙ БАЛЬ**  
 В СУБОТУ, ДНЯ 10-ГО ЖОВТНЯ (ОСТОВЕР) 1936 РОКУ  
 В ГАЛІ У. Н. ДОМУ, 214-216 FULTON ST., ELIZABETH, N. J.  
 До танців буде пригравати популярна оркестра братів ВАНАТІВ.  
 Початок забави в годині 8-мій ввечір. — Вступ 35 центів.

До участі в балю запрошуємо Братства, Товариства, Сестринства, Жіночі Клуби та всі Клуби Молоді, як також все патріотичне громадянство. Велими Шановні Громадяни, старші і молодші, місцеві і околиці, прийдіть всі громадно на цей бал. За добру забаву ручитесь Комітет.

Пані (до нової служниці):  
 Чому ви покинули ваших попередніх господарів?  
 Служниця: А чи я питаюся пані, чому панно покинула попередня служниця?  
 — Слухай Моріці! Ти міг би направду часом викупатися!  
 — Що?! Так я купуюся що дня!  
 — Так? То ти повинен змінити хоч раз воду!

**ПОСПІХ ПЕРЕШКОДОЮ  
 УСПІХУ В НАУЦІ**  
 (Подає Освітнє Бюро).

Дорослі люди не повинні намагатися набувати знання наввидко, перейшовши короткий, кілька тижневий курс, — як заявляє д-р Джордж С. Сноді, професор психології університету Індіана, котрий перевів низку спроб для перевірки здібностей студентів різного віку в цілі набуття нового знання. Короткі „дво-тижневі“ курси скорого писання чи чужої мови це недостаточне навчання.

Коли доросла людина починає науку, якої ніколи передтим не пробувала набути, потребує перерв між лекціями, бо початковий процес розвитку думки поступає повільним кроком. Описля, як у-

же думка розвинеться, функції прибирають противний оборот. Підчас цієї пізнішої фази навчання час спочинку між вправами в науці служить тільки до замішання.

Дорослі люди, не зважаючи на умову зрілості можуть діяти до наміченої цілі всього два відсотки скорше як всімілітня дитина, коли з посіпихом пробують набути нове знання та без перерв на спочинок між лекціями, — як вказують досліди д-ра Сноді. Коли дорослим людям дати 24 години перерви між лекціями, тоді їх здібності до нового знання підходять на 73 відсотки вище дітей.

Передові актори й атлети тратять на силах з початком своїх карієр через надмірне одушевлення та натиск зі сторони публіки, — надмірне д-р Сноді як прикаад зі спр-

би закороткого навчання. З другого боку, каже д-р Сноді, є випадок Т. А. Едісона, котрому поручено підчас світової війни зладити прилад для висліджування субмарин. Він замкнувся на три місяці до праці, бо знав, що його ділова сила залежить від рівноваги та стійности.

„Коли початок розвитку покладено на добрих основах“, каже д-р Сноді, „предмет може видержати більше натиску“.

**Легкодушний.**  
 — Не pozwолу тобі за нього вийти! Він занадто легкодушний!  
 — З чого мама здогадується про те?  
 — Бо хоче оженитися з тобою!

би закороткого навчання. З другого боку, каже д-р Сноді, є випадок Т. А. Едісона, котрому поручено підчас світової війни зладити прилад для висліджування субмарин. Він замкнувся на три місяці до праці, бо знав, що його ділова сила залежить від рівноваги та стійности.

„Коли початок розвитку покладено на добрих основах“, каже д-р Сноді, „предмет може видержати більше натиску“.

**Легкодушний.**  
 — Не pozwолу тобі за нього вийти! Він занадто легкодушний!  
 — З чого мама здогадується про те?  
 — Бо хоче оженитися з тобою!

**GENERAL ELECTRIC**  
*Focused Tone Radio*

ГОЛОВНА КВАТИРА НА G E КОМБІНАЦІЇ РАДІЯ  
 малі і більші. — \$20 даємо за ваше старе радіо. Гарантуємо, що на нових радіях G E дістанете кращу стацію, ліпше, як на інших радіях.

**MODEL E-79 COMBINATION**  
 7 Tubes - Extra I.F. Stage  
 3 Bands - 540-18,000 KC Coverage - 5 Watts Output - 12-inch Speaker - Junior Sliding-rule Tuning Scale - Automatic Dual Vernier - Knob Band Indicator - Full A. V. C. - 2 Point Tone Control - Bass Compensation - Wave Trap.

Phonograph Features  
 Constant Velocity Motor - Automatic Stop - Record Compartment for 50 records - Balanced Lid Support - List Price \$99.75.

**MODEL 79 COMBINATION**  
 6 Metal Tubes - 2 Bands - 540-17,000 KC - 2200-7000 K Coverage - 5 Watts Output - 8 Inch Speaker - Junior Sliding-rule Tuning Scale - 5 to 1 Vernier - Full A.V.C. - 2 Point Tone Control - Bass Compensation - Power Line Noise Filter - Wave Trap - 12 M.V. Sensitivity - 75 Selectivity - List Price \$29.95.

**MODEL E-61 TABLE**  
 Коли ваше радіо добре не грає, коли направа його більше коштує, як нове вартує, то ЗАМІНИТЕ його в нас за нове радіо. Дістанете за своє радіо 20 доларів і будете мати найліпше радіо, яке може бути. Бере всі стації в Америці й Європі.

Зайдіть до Сурми поговорити. Відчинено кожного дня до 10-тої ввечір, і в неділю. Як не можете зійти, закладте по нашого заступника. Кличте: DRY DOCK 4-3752. Заходіть або ашийте: 219

„СЛОВ'ЯНСЬКІ СПОМИНИ“  
 ПШЕНИЦЯ І МІД  
 Визначний соліст  
**ЖИГОМІТ СВЕЖИНСЬКИЙ**  
 ЗЕДНАНИЙ СТРУННИЙ  
 АНСАМБЛЬ  
 на радіостанції WBNX, 1350 K. E. В ЧЕТВЕР ВІД 9:45 ДО 10:00 ВВЕЧІР

Заходами Газової й Електричної Групи Союзсолідарної Елісонної Компанії в Нью Йорку, Інк.

**ДРІБНІ ОГЛОШЕННЯ**

ПОТРІБНО молодого чоловіка з добрим характером, котрий зробить механічну роботу. Мусить бути здатний автоматом і розумітися на радіях. Платня 25 доларів на тиждень (8-годинний день праці). Голоситесь до: S U R M A, 103 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.

НА ПРОДАЖ мала фарма, близько Мільвія, Н. Дж., дуже добра для пекельної курей, 3 акри землі, майже новий дім на 3 кімнати і інші будівлики, малий город. Є близько фабрики. Мусить бути продана з причини розподілу спадку. Ціна \$2,000. Голоситесь до: A. HYDIK, R. D. 1, Carmel Rd., Millville, N. J. - 235-41

ПОШУКУЮ чоловіка й жінки, бездітних, як суперінтендента до Furnished House. Мусить бути досвідчений, мусить уміти доглядати оригінальної печі, мусить бути завсегдні тверезий й уміти добре англійську мову. Даю дві кімнати з меблями до мексиканця. Платня згідно з умовою. Голоситесь: M. KOVALIUK, 164 W. 83rd St., New York City. 232-7

**Д-Р ЮРИ АНДРЕЙКО**  
 УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,  
 ХІРУРГ І АКУШЕР  
 321 E. 18th STREET,  
 between 1st and 2nd Avenues,  
 NEW YORK, N. Y.  
 Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до 12 ввечір від 6 до 8, а в неділю рано від 10 до 12.

**НЕПРИЯТЕЛЬ РЕВМАТИЗМУ.**  
 Біль в руках, ногах, крижах, змив в ногах, а поза шкірою як би мураваї лазали. Ті недуги уступають по життю „SORKO“. Сашік коштує \$4.00. Належитість висилати разом з замовленням на адресу: 225-

CH. LOZINSKI, Dept. 5,  
 2325 N. Mulligan Ave., Chicago, Ill.

**ПЕТРО ЯРЕМА**  
 УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ  
 129 E. 7th STREET,  
 NEW YORK, N. Y.  
 Tel. Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:  
 707 PROSPECT AVENUE  
 (cor. E. 185 St.), BRONX, N. Y.  
 Tel. Ludlow 4-2568.

**ЦЕРКОВНО-НАРОДНИЙ СЛІВАНІК**  
 під нотами на три і чотири голоси, зібрав і уложив  
 о. Віктор Матюк

ЧАСТЬ I: Пісні перед і по наузі і 24 пісень зі св. Літургії. ЧАСТЬ II: Тропарі і Кондаки Воскресні від I. до 8. гласу; Прокімени Літургійні від 1. до 8. гласу; Пісні із Вечірні; Пісні з Утрні. ЧАСТЬ III: Пісні великого поста; на Великдень з воскресної Утрні; Пісні на Празники Господні; Богородичні; Святих; Коляди.

Це є дуже практична книжка для дякоучителів. Друк нот є дуже читкий. Ціна \$1.50.

Замовлення на С. О. D. не вислаємо. Пишіть до:  
 „СВОБОДА“  
 81-83 GRAND ST., P. O. BOX 346  
 JERSEY CITY, N. J.

**201 НАЙПОПУЛЯРНІШИХ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ПІСЕНЬ,  
 ЗІБРАНИХ В ОДНІЙ ГАРНО ОПРАВЛЕНІЙ КНИЖЦІ.**

Allegro. Зі збірки Ф. Колесні.

IV.

Ко ло мли - на я - се - ни - на, я - вір по - хи - лив - ся,  
 Як не возь - му ко - го лю - бо, не бу - ду же - нив - ся.

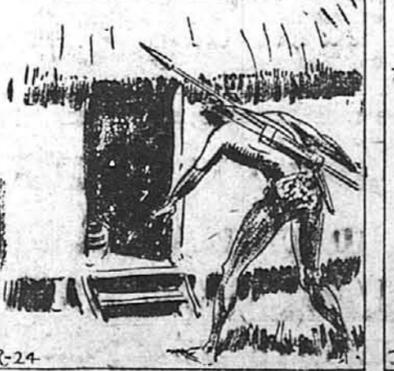
Всі ті пісні уложили на фортеп'яні наші славні музиканти: Д. Січинський і С. Людкевич. Кожна пісня має мелодію у верхнім голосі, отже всі 201 пісень можна співати або грати на якімнебудь інструменті.

Всюди і при кожній нагоді, вдома, в товаристві, в клубі, в школі, на концертах і при всяких виступах грайте й співайте ті зібрані й видрукувані у цій книжці пісні.

Ціна лише \$2.00, себто одного цента за одну пісню.

Замовляйте ще сьогодні у книгарні „Свободи“:  
 „СВОБОДА“ 81-83 GRAND ST. (P. O. BOX 346), JERSEY CITY, N. J.

**ТАРЗАН І ЛЮДИ-ЛЕОПАРДИ.**



Тарзан не звертав уваги на благання Оранда, який попав у великий жах, коли побачив, що Тарзан старается вислідити хижацьку смерть. Розвіщи над Тарзаном руки, він тільки охкав. Тарзан концентрував усю свою увагу на слідах і посувався за ними все далі й далі. Оподалік за ним ішла громада чорних, теж переляканих, як і Оранда.

Запах слідів леопарда, за якими йшов Тарзан, ставав чимраз сильніший. Сліди вели в напрямку колиби. В голові Тарзана бушували різні гадки. Невже, думав він собі, цей леопард є вишколений якимсь хитрим чародієм, щоб виконувати цю злочинну роботу? Серед чорних нераз траплялися дуже хитрі люди, які опанували сили природи.

Нагло слід закрутився і попровадив просто до колиби. Тарзан здержався перед дверми. Він, наче лісовий звір, не навидів лізти на цю територію, що була для нього невідомою. Його ніздрі розширилися. Ще раз вдихнув повітря, що було змішане з запахом леопарда. Тепер він не мав найменшого сумніву, що знаходиться на правильному шляху.

В цій темній колибі знаходилася та невідомо сила, що убивала людей. Що це за сила, він ще сам не здавав собі справи. Однак він був тепер рішений за всяку ціну цю силу розкрити. Нагло в середині колиби роздався притишений стогін. Моментально рука Тарзана сягнула по ніж при боці. Тарзан був готовий до нападу.